

Labnytt nr 2, v 10 2024

Aktuellt från Laboratoriemedicin och Patologi och Cytologi	2
- Genomförd riskanalys avseende patientrisker enligt nya standarden för kliniska laboratorier	2
Aktuellt från Klinisk kemi	3
- Referensintervall för venösa blodgasparametrar	3
- Minskat antal rör med mintgrön kork vid provtagning.....	3
- Förändringar gällande P-NT-proBNP.....	4
- Ny remiss och metod för svetttest.....	5
- U-Manipulation utgår, information från Region Örebro.....	5
Aktuellt från Klinisk mikrobiologi	6
- Borttagning av personalanalyser, SARS-CoV-2/Influensa/RSV, samt aktuella priser.....	6
Information om Labnytt	7
- Åsikter och synpunkter	7
- Registrera/avregistrera mailadress	7
- Här hittar du Labnytt:	7

KLINISK KEMI

Avesta lasarett, 0226-49 61 47
Borlänge sjukhus 0243- 49 71 13
Falu lasarett, 023-49 21 55
Ludvika lasarett, 0240-49 51 67
Mora lasarett, 0250-49 34 50

LABORATORIEMEDICIN DALARNA

KLINISK MIKROBIOLOGI

Falu lasarett, 023-49 24 12

PATOLOGI OCH CYTOLOGI DALARNA

KLINISK PATOLOGI OCH CYTOLOGI

Falu lasarett, 023-49 25 42

TRANSFUSIONSMEDICIN

Avesta lasarett, 0226-49 61 49
Borlänge sjukhus 0243- 49 72 20
Falu lasarett, 023-49 24 91
Ludvika lasarett, 0240-49 51 64
Mora lasarett, 0250-49 34 50

Aktuellt från Laboratoriemedicin och Patologi och Cytologi

- Genomförd riskanalys avseende patientrisker enligt nya standarden för kliniska laboratorier

Som ett led i övergången till den nya standarden för ackreditering, 15189:2022, har LmD och PCD utfört en riskanalys där kvarstående risker efter åtgärd enligt standardens krav skall kommuniceras till laboratoriernas användare. Genom analysen har vi identifierat fem stycken risker som vi trots åtgärder inte kunnat reducera till en helt acceptabel nivå.

Laboratorierna har ansvar för att skapa bra provtagningsanvisningar men vi har svårt att helt övervaka korrekt användning av dessa i verksamheter utanför LmD och PCD. Vi ser felaktigt utförd eller utebliven ID-kontroll vid provtagning som en mycket stor risk för patienten.

Felaktig registrering av uppgifter från pappersremisser skapar avvikelser som skulle gå att eliminera vid användning enbart av elektroniska remisser. Vi uppmanar till användning av streckkoder för beställare och patientinfo för att reducera risken om elektroniska remisser inte är ett alternativ.

Laboratorierna har ansvar för att skapa bra transportinstruktioner men vi har svårt att helt övervaka korrekt användning av dessa i verksamheter utanför LmD och PCD. Transporttester genomförs årligen för transporter mellan våra laboratorier.

Vi ser att det är svårt att rekrytera ett tillräckligt antal kvalificerade medarbetare till våra laboratorier.

Bristande logistik/yta i vissa av laboratorielokalerna samt en arbetsmiljö med hög ljudnivå riskerar att skapa koncentrationssvårigheter för medarbetarna som i sin tur kan leda till avvikelser kopplade till prov och remisshantering.

Åsa Jenssen
Verksamhetschef, Laboratoriemedicin

Elin Darnerud
Verksamhetschef, Klinisk Patologi och Cytologi

KLINISK KEMI

Avesta lasarett, 0226-49 61 47
Borlänge sjukhus 0243- 49 71 13
Falu lasarett, 023-49 21 55
Ludvika lasarett, 0240-49 51 67
Mora lasarett, 0250-49 34 50

LABORATORIEMEDICIN DALARNA

KLINISK MIKROBIOLOGI
Falu lasarett, 023-49 24 12

PATOLOGI OCH CYTOLOGI DALARNA

KLINISK PATOLOGI OCH CYTOLOGI
Falu lasarett, 023-49 25 42

TRANSFUSIONSMEDICIN

Avesta lasarett, 0226-49 61 49
Borlänge sjukhus 0243- 49 72 20
Falu lasarett, 023-49 24 91
Ludvika lasarett, 0240-49 51 64
Mora lasarett, 0250-49 34 50

Aktuellt från Klinisk kemi

- Referensintervall för venösa blodgasparametrar

Från och med 2024-03-05 införs rapportering av referensintervall för venösa blodgasparametrar tagna i spruta. Två väl genomförda studier med friska individer avseende referensintervall har nyligen publicerats, en från Norge och en från Australien. Resultaten liknar varandra och vi har valt att använda data från den norska studien.

Referensintervallen för Blodgaser, vB- (venösa blodgaser tagna i blodgasspruta):

pH 7,32 – 7,41

pCO₂ 5,3 – 8,1 kPa

Base Excess (ecf) -0,7 – +5,8 mmol/L

Bikarbonat, aktuell och bikarbonat, standard 24 – 31 mmol/L

vB-Laktat 0,5 – 2,3 mmol/L

Laboratoriemedicin rekommenderar att venösa blodgaser tas i spruta. Ibland kan dock provrör användas, så kallad blodgasscreen. Referensintervallen för Blodgasscreen, vB- återfinns i provtagningsanvisningarna och ändras från och med 2024-03-05 enligt data från den norska studien. Intervallen gäller under förutsättning att prov för blodgasscreen analyseras inom 10 min efter provtagning.

Ian Jones

Överläkare Klinisk kemi

- Minskat antal rör med mintgrön kork vid provtagning

Som ett led i Laboratoriemedicins strävan att optimera antalet rör vid provtagning så kommer NTproBNP och Myoglobin att tas i samma rör som de flesta allmänskemianalyser (exempelvis Natrium och Kalium), d.v.s. rör som slutar på -01.

Förändringen börjar gälla från och med 2024-03-07.

Eftersom fler analyser läggs till samma rör är det extra viktigt att rören fylls ordentligt, särskilt när många analyser är beställda. Om röret inte är tillräckligt fyllt kan det i värsta fall leda till driftstopp på instrumenten eller att prover behöver tas om på grund av för liten provmängd.

KLINISK KEMI

Avesta lasarett, 0226-49 61 47
Borlänge sjukhus 0243- 49 71 13
Falu lasarett, 023-49 21 55
Ludvika lasarett, 0240-49 51 67
Mora lasarett, 0250-49 34 50

LABORATORIEMEDICIN DALARNA

KLINISK MIKROBIOLOGI

Falu lasarett, 023-49 24 12

PATOLOGI OCH CYTOLOGI DALARNA

KLINISK PATOLOGI OCH CYTOLOGI

Falu lasarett, 023-49 25 42

TRANSFUSIONSMEDICIN

Avesta lasarett, 0226-49 61 49
Borlänge sjukhus 0243- 49 72 20
Falu lasarett, 023-49 24 91
Ludvika lasarett, 0240-49 51 64
Mora lasarett, 0250-49 34 50

Vid beställning fås automatiskt det antal etiketter som krävs, vilket innebär att provtagningsrutinen inte påverkas.

Senare under våren kommer även Troponin I och Prokalcitonin att läggas till samma rör.

Christina Asplund
Avdelningschef, Klinisk kemi Falun

Åsa Haglund
Avdelningschef, Klinisk kemi och transfusionsmedicin, Mora

Ulrika Fjelling
Avdelningschef, Klinisk kemi och transfusionsmedicin, Borlänge-Ludvika

Sofia Nordin
Tf avdelningschef Klinisk kemi och transfusionsmedicin, Avesta

- Förändringar gällande P-NT-proBNP

Från och med 2024-03-07 kommer P-NT-proBNP att analyseras på de nya kombinerade kemi/immunkemi-instrumenten (Siemens Atellica CI) på laboratoriet i Mora och Avesta. Metoden är densamma som används i Falun.

I och med införandet på de nya instrumenten ändras gränsen för lägsta utsvarade resultat till 35 ng/L och högsta utsvarade resultat till 35000 ng/L i hela länet. För resultat >35000 ng/L medföljer en fast svarskommentar med uppmaning att kontakta lab vid önskemål om spädning. Efter spädning kan resultat upp till 100 000 ng/L svaras ut.

Samtidigt justeras referensintervall för barn i åldern ≥ 15 - < 18 år till < 200 ng/L. Övriga referensintervall för barn liksom beslutsgränser för vuxna är oförändrade.

Litium-heparinrör med mintgrön propp ska användas.

NT-proBNP kommer fortsatt att analyseras på Stratus-instrumenten i Ludvika, Sälen, Särna och Avesta avdelning 3 nattetid (när laboratoriet i Avesta är stängt). Observera att den analysen har ett annat beställningsnamn; P-NT-proBNP (Stratus).

Frida Gregoriusson, Specialistläkare, Klinisk kemi
Louise Rundqvist, Sjukhuskemist Klinisk kemi

KLINISK KEMI

Avesta lasarett, 0226-49 61 47
Borlänge sjukhus 0243- 49 71 13
Falu lasarett, 023-49 21 55
Ludvika lasarett, 0240-49 51 67
Mora lasarett, 0250-49 34 50

LABORATORIEMEDICIN DALARNA

KLINISK MIKROBIOLOGI
Falu lasarett, 023-49 24 12

PATOLOGI OCH CYTOLOGI DALARNA

KLINISK PATOLOGI OCH CYTOLOGI
Falu lasarett, 023-49 25 42

TRANSFUSIONSMEDICIN

Avesta lasarett, 0226-49 61 49
Borlänge sjukhus 0243- 49 72 20
Falu lasarett, 023-49 24 91
Ludvika lasarett, 0240-49 51 64
Mora lasarett, 0250-49 34 50

- Ny remiss och metod för svetttest

Under v 11 införs en ny metod i form av direkt kloridmätning för svetttest på Klinisk kemi i Falun. Den nya metoden är väl etablerad och rekommenderas i riktlinjer för diagnostik av Cystisk fibros. Undersökningens genomförande för patienten är oförändrat. Analysen byter namn till Svett-Klorid och en specifik pappersremiss har skapats för remittering till undersökning. Remissen återfinns i provtagnings- anvisningarna under analysnamnet Svett-Klorid från och med 2024-03-11.

För Svett-Klorid gäller följande beslutsgränser för tolkning av resultat:

≤29 mmol/L. Normalt värde

30-59 mmol/L. Gränsvärde

≥60 mmol/L. Förhöjt värde

Gränserna är fastställda i samråd med Cystisk fibros-center vid Akademiska sjukhuset. Ett normalt resultat talar mot Cystisk fibros. Vid kvarstående klinisk misstanke, överväg nytt test och/eller kontakt med CF-center. Intermediärt resultat (gränsvärde) bör vid klinisk misstanke föranleda upprepad undersökning och kontakt med CF-center. Förhöjt värde talar starkt för diagnosen. Det ska dock konfirmeras med ytterligare mätning av Svett-Klorid. Kontakt med CF-center rekommenderas.

Frida Gregoriusson
Specialistläkare, Klinisk kemi

- U-Manipulation utgår, information från Region Örebro

Analysen U-Manipulation utgår. Denna utfördes på urinprover för att bedöma om urinen avsiktligt manipulerats i syfte ge negativa resultat (på övriga beställda narkotikaanalyser). Metodiken saknade dock finess och under flera års bruk gav den positiva utslag vid mindre än 10 tillfällen, varav misstanken om avsiktlig manipulation var låg i alla utom möjligtvis vid 2 av dessa.

U-pH och U-kreatinin, som utförs på urinprover i vilka narkotikaanalyser rekvirerats, är mer sensitiva för betydelsefull manipulation och ger en bättre indikation om vad den eventuellt består i (exempelvis stort vätskeintag för att sänka koncentrationen). Vi bedömer att nedläggningen av manipulationsmetoden medför såväl en kvalitetshöjning av narkotikadiagnostiken (utfasning av icke-sensitiv diagnostik vars otillförlitliga resultat ger falsk trygghet) som en kostnadsbesparing.

KLINISK KEMI

Avesta lasarett, 0226-49 61 47
Borlänge sjukhus 0243- 49 71 13
Falun lasarett, 023-49 21 55
Ludvika lasarett, 0240-49 51 67
Mora lasarett, 0250-49 34 50

LABORATORIEMEDICIN DALARNA**KLINISK MIKROBIOLOGI**

Falun lasarett, 023-49 24 12

TRANSFUSIONSMEDICIN

Avesta lasarett, 0226-49 61 49
Borlänge sjukhus 0243- 49 72 20
Falun lasarett, 023-49 24 91
Ludvika lasarett, 0240-49 51 64
Mora lasarett, 0250-49 34 50

PATOLOGI OCH CYTOLOGI DALARNA**KLINISK PATOLOGI OCH CYTOLOGI**

Falun lasarett, 023-49 25 42

Kontakta oss gärna vid frågor om ang narkotikadiagnostiken som utförs på Klinisk kemi, Universitetssjukhuset Örebro.

Paul Pettersson
Specialistläkare, Klinisk kemi
Tel 0196027850
paul.pettersson-pablo@regionorebrolan.se

Victoria Ekström
Processansvarig BMA, Klinisk kemi
Tel 0196021636
victoria.ekstrom@regionorebrolan.se

Aktuellt från Klinisk mikrobiologi

- Borttagning av personalanalyser, SARS-CoV-2/Influensa/RSV, samt aktuella priser
Från och med onsdag 6 mars kommer Klinisk mikrobiologi ta bort kategorin personal från följande analyser:
 - Snabb-PCR SARS-CoV-2, Influensa A + B, RSV. Pris: **1550kr**
 - SARS-CoV-2, Influensa A+ B, RSV. Analys utförs minst 2ggr/dag vardagar och minst 1 gång per helg. Pris: **578,82 kr**
 - SARS-CoV-2. Pris: **292,70 kr**

Aktuellt pris för respektive analys är angivet bakom analysens namn.

OBS! Var kostnadsmedveten och välj rätt analys!

Tänk på att den billigare luftvägspanelen analyseras minst 2ggr/dag vardagar och minst 1 gång på helgen och ger samma resultat som snabb-PCR, men till en mycket lägre kostnad.

Anna-Karin Jonsson
ST-läkare, klinisk mikrobiologi

Karin Elfving
Molekylärbiolog, klinisk mikrobiologi

KLINISK KEMI

Avesta lasarett, 0226-49 61 47
Borlänge sjukhus 0243- 49 71 13
Falu lasarett, 023-49 21 55
Ludvika lasarett, 0240-49 51 67
Mora lasarett, 0250-49 34 50

LABORATORIEMEDICIN DALARNA

KLINISK MIKROBIOLOGI
Falu lasarett, 023-49 24 12

PATOLOGI OCH CYTOLOGI DALARNA

KLINISK PATOLOGI OCH CYTOLOGI
Falu lasarett, 023-49 25 42

TRANSFUSIONSMEDICIN

Avesta lasarett, 0226-49 61 49
Borlänge sjukhus 0243- 49 72 20
Falu lasarett, 023-49 24 91
Ludvika lasarett, 0240-49 51 64
Mora lasarett, 0250-49 34 50

Information om Labnytt

- **Åsikter och synpunkter**

Vid frågor eller synpunkter på våra tjänster, kontakta
info.laboratoriemedicin@regiondalarna.se

Det går också bra att registrera förbättringsförslag i Synergi.

- **Registrera/avregistrera mailadress**

Beställ eller avbeställ mejl med länk till senaste Labnytt vid utgivning:
info.laboratoriemedicin@regiondalarna.se

- **Här hittar du Labnytt:**

Region Dalarnas Intranät
Laboratoriemedicins arbetsrum
Hälso- och sjukvårdsnytt
Ledarforum

Region Dalarnas externa webbsida

Plus - för samarbetspartners och vårdgivare, Laboratoriemedicin
www.regiondalarna.se Plus - Vård - Laboratoriemedicin

KLINISK KEMI

Avesta lasarett, 0226-49 61 47
Borlänge sjukhus 0243- 49 71 13
Falu lasarett, 023-49 21 55
Ludvika lasarett, 0240-49 51 67
Mora lasarett, 0250-49 34 50

LABORATORIEMEDICIN DALARNA

KLINISK MIKROBIOLOGI
Falu lasarett, 023-49 24 12

PATOLOGI OCH CYTOLOGI DALARNA

KLINISK PATOLOGI OCH CYTOLOGI
Falu lasarett, 023-49 25 42

TRANSFUSIONSMEDICIN

Avesta lasarett, 0226-49 61 49
Borlänge sjukhus 0243- 49 72 20
Falu lasarett, 023-49 24 91
Ludvika lasarett, 0240-49 51 64
Mora lasarett, 0250-49 34 50